

Predicting Conflict Resolution Styles based on Individualism-Collectivism among Married Students of Isfahan Payam Nour University

Somayeh Pourmeidani. Ph.D student

Psychology, University of Shahid Chamran, Ahvaz, Iran

Mehrdad Dashti. M.A.

Psychology, Amin University, Iran

Zahra Habibi Jooni. B.A.

Psychology, Amin University, Iran

Abstract

This research was conducted to predict conflict resolution styles with individualism-collectivism among married students of Isfahan Payam Nour University. The method of was predictive and correlational. The population consisted of married students of Isfahan Payam Nour University in 2013-2014. From the population, 150 students were sampled randomly based on Morgan table. The participants completed Conflict Resolution Styles Questionnaire (Rahim, 1983) and Individualism-Collectivism Questionnaire (Triandis & etc, 1988). The data were analyzed by regression coefficient and Pearson correlation. The results showed that horizontal collectivism style can predict integration style ($P < 0.01$). Also, horizontal and vertical individualism can be the dominant style ($P < 0.01$) and horizontal individualism and vertical collectivism can be the avoidant style ($P < 0.05$).

Keywords: conflict resolution styles, individualism-collectivism, married university students.

پیش‌بینی سبک‌های حل تعارض دانشجویان متأهل با استفاده از مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی در دانشگاه پیام نور واحد اصفهان

سمیه پورمیدانی*

دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

مهرداد دشتی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی امین، ایران

زهرا حبیبی جونی

کارشناسی روان‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی امین، ایران

چکیده

هدف از انجام پژوهش، پیش‌بینی سبک‌های حل تعارض دانشجویان متأهل با استفاده از مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی در دانشگاه پیام نور واحد اصفهان است. روش پژوهش رابطه‌ای از نوع پیش‌بینی است. جامعه آماری همه دانشجویان متأهل دانشگاه پیام نور واحد اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳ بودند. نمونه انتخاب شده ۱۵۰ نفر بود که به روش تصادفی در دسترس انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های سبک‌های حل تعارض (رحیم، ۱۹۸۳) و فردگرایی / جمع‌گرایی (تریانندیس و همکاران، ۱۹۸۸) پاسخ دادند. داده‌های پژوهش با استفاده از تحلیل رگرسیون همزمان و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد که جمع‌گرایی افقی سبک یکپارچگی را پیش‌بینی می‌کند ($P < 0/01$). همچنین فردگرایی افقی و عمودی سبک مسلط ($P < 0/01$) و فردگرایی افقی و جمع‌گرایی عمودی سبک اجتنابی ($P < 0/05$) را پیش‌بینی می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های حل تعارض، فردگرایی - جمع‌گرایی، دانشجویان متأهل.

مقدمه

تعارض، افراد از خواسته‌های خود به نفع علایق و نیازهای همسرشان می‌گذرند، به امید آنکه تعارض خاتمه یابد و آرامش برقرار شود. هدف آنها حفظ رابطه به هر قیمتی است. (۳) **مسئله:** هدف این سبک «کسب قدرت» و «برنده شدن» حتی به قیمت زیر پا گذاشتن حقوق و احترام دیگری است. افراد بدون توجه به نظر همسرشان، به خواسته خود اصرار می‌ورزند و معمولاً از روش‌های پرخاشگرانه مثل فریاد یا اعمال زور استفاده می‌کنند (محمدپور، عاطف وحید و لواسانی، ۱۳۸۹). (۴) **مصالحه:** این سبک با سطح متوسطی از اهمیت دادن به نگرانی‌های خود و دیگران مرتبط است. در واقع هر دو طرف، مسئولیت نتیجه را مشترکاً می‌پذیرند (ویوار^۷، ۲۰۰۶). (۵) **اجتنابی:** در این سبک هنگام تعارض، همسران یا موضوع را تغییر می‌دهند و یا به‌طور ساده از آن کناره می‌گیرند و صحنه تعارض را ترک می‌کنند. حال آنکه برخورد منفعلانه با تعارض‌ها، نتیجه عکس می‌دهد و موجب بروز تعارض‌های مکرر می‌شود (محمدپور و همکاران، ۱۳۸۹).

رفتارهای انسان به دلیل پیچیدگی‌های ابعاد وجودی، متأثر از عوامل شکل‌دهنده بسیاری است که یکی از اساسی‌ترین آنها بافت خانوادگی و فرهنگی جامعه به شمار می‌آید. فرهنگ مجموعه گسترده‌ای از آداب، رسوم، قوانین و ارزش‌های حاکم بر جامعه است که در طول زندگی افراد درونی می‌شود و تا حدود زیادی بر نگرش‌ها و رفتارهای آنان تأثیر می‌گذارد. از شناخته‌شده‌ترین الگوهای فرهنگی، فردگرایی و جمع‌گرایی^۸ است (شکیبا، ۱۳۹۰). اوسیرمن، کان و کمل‌میر^۹ (۲۰۰۲)، هفت حوزه اصلی در رابطه با فردگرایی (استقلال‌خواهی، هدف‌گرایی، رقابت‌جویی، تمایل به منحصر به فرد بودن، نیاز به حریم خصوصی، خودشناسی و ارتباط مستقیم) و هشت حوزه اصلی در رابطه با جمع‌گرایی (احساس نزدیکی با دیگران، تعلق داشتن به گروه و خانواده، وظیفه‌شناسی، هماهنگی با جمع، مشورت با دیگران، متکی بودن به بافت جمعی، وجود سلسله‌مراتب و گروه‌گرایی) را شناسایی کردند. استدلال آنها این بود که بارزترین مشخصه فردگرایی، احترام گذاشتن به استقلال فردی است. همچنین چيو^{۱۰} (۲۰۰۱) بیان می‌کند که فردگرایان در مقایسه با جمع‌گرایان، هدف‌های شخصی خود را به هدف‌های گروه ترجیح می‌دهند و به گروه‌های پراکنده و بیشتری تعلق دارند. در فرهنگ‌های فردگرا، غالباً اهداف فردی

خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و تربیت و عواطف اجتماعی به‌عنوان مهمترین ویژگی نظام انسانی، از خانواده نشأت می‌گیرد. توجه به نقش محوری زن به‌عنوان محور عاطفه و تربیت و نقش محوری مرد در امر تربیت و تأمین معیشت و اداره زندگی امری ضروری است. کیفیت ارتباطات زوج‌ها، نقش مهمی در سلامت روان‌شناختی آنان دارد (آمبرسون، ویلیامز، پاورز، لیو و نیدهم^۱، ۲۰۰۶) و تعارضات زناشویی به ایجاد شرایط نامناسب روان‌شناختی در زوج‌ها منجر می‌شود (گالینسکی و وایت^۲، ۲۰۱۴). تعارض مجادله‌ای است بین حداقل دو فرد وابسته به یکدیگر که در آن هر یک، طرف مقابل را مانعی بر سر رسیدن به اهداف خود می‌داند (ویلموت و هاگر^۳، ۲۰۰۱). تعارض زناشویی، ناشی از واکنش نسبت به تفاوت‌های فردی است و زمانی که احساس خشم، خصومت، کینه، نفرت، حسادت و سوء رفتار کلامی و فیزیکی در روابط زوج‌ها حاکم شود، به حالت ویرانگر در می‌آید (کالیان و سیگوک^۴، ۲۰۰۹).

در اغلب موارد، روش برخورد با مشکلات، بیش از خود مشکلات مسأله‌ساز است. تعارض یک جزء ناگزیر در ارتباطات انسانی است. افراد در رابطه با یکدیگر تفاوت دارند و همیشه با هم هماهنگ نیستند. هرچه زوج‌ها به هم نزدیکتر می‌شوند، این تفاوت‌ها ناگزیر به برخی اختلاف نظرها منجر خواهد شد (حقیقی، ۱۳۸۹). طبق نظر یانگ و لانگ^۵ (۲۰۰۷) تعارض زناشویی عبارت است از ناهماهنگی و واکنش کلامی یا فیزیکی که زوج‌ها به شکل‌های مخرب و سازنده از خود بروز می‌دهند. تعارض‌های زناشویی ممکن است به اختلالات شخصیتی، اختلالات روانی، اختلالات جسمی، عادات و صفات شخصیتی آزاردهنده، الگوهای ارتباطی ناسالم، همسرآزاری، خیانت، افکار و باورهای غیر منطقی زوج‌ها، مشکلات مربوط به صرف وقت با یکدیگر، مشکلات مربوط به خانواده‌های اصلی و دخالت منفی آنها منجر شوند (رحمت‌اللهی، فاتحی‌زاده و احمدی، ۱۳۸۵). افراد برای حل تعارضات زناشویی از پنج سبک مختلف استفاده می‌کنند: (۱) **یکپارچگی:** که مستلزم اهمیت دادن زیاد به نگرانی‌های خود و دیگران است. این سبک در واقع همیاری بین دو طرف است (گودین^۶، ۲۰۰۰). (۲) **ملزم‌شده:** در این سبک هنگام بروز

1. Umberson, Williams, Powers, Liu & Needham
3. Wilmot & Hocker
5. Young & Long
7. Vivar
9. Oyserman, Coon & Kimmelmeier

2. Galinsky & Waite
4. Callian & Siewgeok
6. Goodwin
8. individualism & collectivism
10. Chiou

ترجیح داده می‌شوند، حتی اگر این اهداف، با هدفهای مهم درون‌گروهی خانواده، قبیله و گروه در تضاد باشند (اوسیرمن و همکاران، ۲۰۰۲). فردگرا، هم‌نویی نداشتن با جمع را ارزش تلقی می‌کند و بر شکوفایی فردی و بازاندیشی در سنت‌ها و هنجارهای اجتماعی تأکید دارد (احمدی، ۱۳۸۷). فردگرایان از لحاظ عاطفی، خالی از هیجانات درون‌گروهی هستند و بر خوداتکایی، استقلال، لذت و کامجویی تأکید می‌کنند (گرین، دیشامپز و پائز، ۲۰۰۵). در مقابل، در جمع‌گرایان هدف‌ها و ارزش‌های گروه بیشتر نهادینه شده و از اولویت بیشتری برخوردارند.

همچنین جمع‌گرایان از یک شیوه ارتباط غیرمستقیم استفاده می‌کنند و خواستار حفظ هماهنگی و آبروی گروه هستند (شکیبا، ۱۳۹۰). جمع‌گرایی از نظر تریاندیس^۲ (۲۰۰۱) عبارت است از تعریف خود در پیوند با دیگران، اهمیت پیروی از هنجارهای درون گروه برای فرد، تجربه اختلافات شناختی کمتر و اطاعت، وظیفه‌شناسی و هماهنگی با گروه. جمع‌گرایی بیانگر اعتنای اجتماعی و نوع‌دوستی در حیات فردی و اجتماعی و نشانه پویایی و سلامت اجتماعی است. افراد در فرهنگ‌های جمع‌گرا نسبت به تأثیر اجتماعی پذیراتر، نسبت به بی‌ثباتی شکیباتر و به احتمال بیشتر خودپنداره انعطاف‌پذیرتری دارند. ترتیب خطی از روابط، به‌عنوان افقی یا عمودی بودن، بُعد مهم دیگری است که فرهنگ‌ها را از هم متمایز می‌کند. فرهنگ‌هایی که بر روابط عمودی تأکید می‌کنند، افراد را بر اساس رتبه‌بندی و سلسله‌مراتب اجتماعی دقیق از هم تفکیک می‌کنند؛ در مقابل، فرهنگ‌هایی که بر روابط افقی تأکید می‌کنند، به تساوی همه افراد و برقراری سلسله‌مراتب اجتماعی یکنواخت گرایش دارند. برخوردار از چنین ویژگی‌هایی از سویی سطح تعاملات و از سوی دیگر، سلامت اجتماعی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (تریاندیس و گلفاند،^۳ ۲۰۱۲). یکی از عواملی که بر شیوه‌های حل تعارض تأثیر می‌گذارد، مهارت‌های ارتباطی است. مهارت کلامی بالا، داشتن مهارت‌های شنود مؤثر و دادن بازخورد به دیگران و توانایی دریافت پیشنهادها و انتقادها از جمله ویژگی‌های افراد با مهارت ارتباطی بالا است (واصفیان و خسروی، ۱۳۹۳). مجموعه این ویژگی‌ها را می‌توان در خصوصیت فردگرایی-جمع‌گرایی افراد یافت.

سامانی و لطیفیان (۱۳۸۴) در بررسی رابطه میزان جمع‌گرایی، خودمهاری و ارزش‌های اجتماعی و خانوادگی در بین دانشجویان دانشگاه شیراز به این نتیجه رسیدند که دو عامل «خودکنترلی هیجانی» و «پیشرفت خانواده» در مقیاس

ارزش‌های آسیایی بیشترین قدرت پیش‌بینی را برای متغیر جمع‌گرایی دارند. همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که خودمهاری و برونگرایی، به‌عنوان عاملی از عوامل مقیاس خودمهاری، دارای همبستگی معناداری با جمع‌گرایی است. در پژوهش آزاده و توکلی (۱۳۸۶) در رابطه با بررسی رابطه جمع‌گرایی و فردگرایی با دینداری، رابطه بین شاخص‌ها نشان داد که جمع‌گرایی با همه ابعاد دینداری ارتباط مثبت و معناداری دارد و در مقابل فردگرایی با بُعد تجربی دینداری و شاخص بازاندیشی در دین روابط قوی‌تری نشان می‌دهد. هنرپروران، قادری و قبادی (۱۳۹۰) با مقایسه الگوهای ارتباطی و تعارضات زناشویی در زنان متأهل شاغل و خانه‌دار به این نتیجه رسیدند که زنان شاغل بیشتر از الگوی ارتباطی سازنده متقابل استفاده می‌کنند.

در پژوهشی که خجسته‌مهر (۱۳۹۱) انجام داد، نتایج نشان می‌دهد سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی به صوت مستقیم بر کیفیت روابط زناشویی زنان تأثیر نداشته و تأثیر آن به‌صورت واسطه‌ای و از طریق اسنادهای ارتباطی علی و مسؤولیت و راهبردهای حل تعارض سلطه‌گرانه و اجتنابی است. بلداجی و فلاح چای (۱۳۹۲) در پژوهش خود نشان دادند دلبستگی نفی‌کننده با سبک حل تعارض اجتنابی و دلبستگی دلمشغول با سبک حل تعارض مسلط رابطه دارد. در پژوهش پورمیدانی، دشتی و حبیبی (۱۳۹۳) مشخص شد فردگرایی-جمع‌گرایی با الگوهای ارتباطی زوج‌ها رابطه معنادار دارد؛ به نحوی که فردگرایی با الگوی اجتناب، زن متوقع/مرد کناره‌گیر و توقع کلی رابطه معنادار دارد. میردورقی، فتحی و صالحی (۱۳۹۳) در مقایسه وضعیت روانی دانشجویان فردگرا و جمع‌گرا به این نتیجه رسیدند که دانشجویان فردگرا در حساسیت در روابط متقابل، پرخاشگری و افکار پارانوئیدی به‌طور معنادار، نمرات بالاتری به‌دست آوردند.

توکلی‌زاده، نجاتیان و سوری (۲۰۱۴) در پژوهشی به‌منظور بررسی آموزش مهارت‌های ارتباطی بر تعارضات زناشویی نشان دادند این آموزش به کاهش تعارضات زناشویی منجر گردیده و بر روی ۵ حیطة انطباق، روابط جنسی، واکنش‌های هیجانی، ارتباطات بین فردی با خانواده و ارتباطات بین فردی با خانواده و دوستان همسر تأثیر مثبتی داشته است. فینچم، بیچ و داویلا^۴ (۲۰۰۴) دریافتند که تلافی و اجتناب میان شوهران و نبودن خیرخواهی میان زنان، با سودمند نبودن حل تعارض مرتبط است. آنان پیشنهاد کردند که اشتباه‌های حل نشده ممکن است به تعارضات آینده منجر شوند و در نتیجه، مانع از حل آنها

نتیجه حداقل نمونه مورد نیاز برای پژوهش ۱۲۰ نفر در نظر گرفته شد. از کل آزمودنی‌ها، ۶۳ درصد زن و ۳۷ درصد مرد بودند. همچنین ۵۴ درصد در رشته‌های علوم انسانی، ۱۸ درصد در رشته‌های علوم پایه و ۲۸ درصد در رشته‌های فنی و مهندسی مشغول به تحصیل بودند.

ابزار سنجش:

پرسشنامه حل تعارض^۳: رحیم^۴ (۱۹۸۳) این پرسشنامه را برای اندازه‌گیری سبک‌های حل تعارض ساخته است. این پرسشنامه ساز و کاری برای اندازه‌گیری پنج شیوه‌ای است که افراد به تعارض پاسخ می‌دهند. پنج سبک حل تعارض شناسایی شده در این پرسشنامه شامل سبک‌های یکپارچگی، مصالحه، ملزم‌شده، مسلط و اجتنابی هستند. این پرسشنامه سه نسخه A, B, C دارد که در این پژوهش از نسخه B استفاده شد که دارای ۲۸ گویه و پنج خرده‌مقیاس است و هر خرده‌مقیاس یک سبک حل تعارض بین فردی را نشان می‌دهد. پنج سبک حل تعارض عبارت‌اند از: سبک یکپارچگی (۷ عبارت)، سبک مسلط (۵ عبارت)، سبک ملزم‌شده (۶ عبارت)، سبک اجتناب‌کننده (۶ عبارت)، سبک مصالحه (۴ عبارت). پرسش‌های این مقیاس به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) نمره‌گذاری می‌شوند. حقیقی، زارعی و قادری (۱۳۹۱)، این پرسشنامه را هنجاریابی و بار عاملی را برای عبارت‌های مختلف، بین ۰/۵۵ تا ۰/۹۶ محاسبه کردند. همچنین آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های مختلف بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۵ به دست آمد. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ برای سبک‌های مختلف به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۱، ۰/۶۸، ۰/۷۷ و ۰/۷۹ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۵ به دست آمد. یک نمونه از گویه‌های پرسشنامه عبارت است از: «تلاش می‌کنم برای یافتن راه‌حل قابل قبول برای ما هر دو مسأله را با همسرم مورد بررسی قرار دهم».

پرسشنامه فردگرایی و جمع‌گرایی^۵: این ابزار را تریاندیس، بونتیمپو، ویلارل و لوکا^۶ (۱۹۸۸) ساخته‌اند و مقیمی و رمضان در سال ۱۳۹۰ آن را ترجمه کرده‌اند. این پرسشنامه ۲۵ گویه دارد و پرسش‌ها به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای شامل گزینه‌های کاملاً موافقم (۵)، موافقم (۴)، نه موافقم نه مخالفم (۳)، مخالفم (۲) و کاملاً مخالفم (۱) نمره‌گذاری می‌شوند. این پرسشنامه فردگرایی و جمع‌گرایی را به دو قسمت افقی و عمودی تقسیم‌بندی کرده است. مجموع

شود و زوج را در معرض خطر ایجاد چرخه تعامل منفی قرار دهد که در ازدواج‌های ناموفق به چشم می‌خورد. در پژوهش اکسون، ناتالی، جی و گلین^۱ (۲۰۱۴) در زمینه بررسی رابطه فردگرایی-جمع‌گرایی و میزان توجه، مشخص شد جمع‌گرایی، توجه در انجام کارهای مشترک را افزایش می‌دهد.

تعارض، پدیده‌ای غیرقابل اجتناب میان همسران است. زوج‌ها، به دلیل همکاری و تصمیمات مشترکی که می‌گیرند، درجات مختلفی از استقلال و همبستگی را نشان می‌دهند. چگونگی کنار آمدن زوج‌ها با تعارض‌های موجود در زندگی زناشویی یا راهبردهای حل تعارض، بر کیفیت زندگی زناشویی تأثیر دارد. با توجه به اهمیت سبک‌های حل تعارض در زندگی زوج‌ها و بی‌توجهی به فردگرایی و جمع‌گرایی در این حیطه و افزایش فردگرایی در ایران، هدف پژوهش پاسخگویی به فرضیه‌های زیر است:

- ۱- مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی سبک یکپارچگی دانشجویان متأهل هستند.
- ۲- مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی سبک مصالحه دانشجویان متأهل هستند.
- ۳- مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی سبک ملزم‌شده دانشجویان متأهل هستند.
- ۴- مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی سبک مسلط دانشجویان متأهل هستند.
- ۵- مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی سبک اجتنابی دانشجویان متأهل هستند.

روش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: طرح پژوهش، رابطه‌ای از نوع پیش‌بینی بود. جامعه آماری این پژوهش، همهٔ شش هزار دانشجوی متأهل مشغول به تحصیل در دانشگاه پیام نور واحد اصفهان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بودند. نمونه این پژوهش شامل ۱۵۰ نفر بود که با توجه به اینکه فهرست کامل دانشجویان دانشگاه در اختیار پژوهشگر قرار نگرفت، به صورت تصادفی در دسترس از بین دانشجویان متأهل دانشگاه پیام نور واحد اصفهان انتخاب شدند. برای پژوهش‌های همبستگی و رگرسیون، حجم نمونه به ازای هر متغیر پیش‌بین، حداقل ۳۰ نفر پیشنهاد شده است (نافچینسکی و ماندفروم^۲، ۲۰۰۸). با توجه به اینکه در این مطالعه، ۴ مؤلفه فردگرایی-جمع‌گرایی به‌عنوان متغیر پیش‌بین در نظر گرفته شده‌اند، در

1. Xun, Natalie, Jie & Glyn

3. Conflict Resolution Questionnaire

5. Individualism & Collectivism Questionnaires

2. Knofczynski & Mundfrom

4. Rahim

6. Triandis, Bontempo, Villareal, Asai & Lucca

نمونه، هدف از انجام پژوهش برای آنان توضیح داده شد و سپس از آنها خواسته شد به پرسشنامه‌ها با دقت پاسخ دهند. در این پژوهش، فردگرایی- جمع‌گرایی افقی و عمودی به عنوان متغیر پیش‌بین و شیوه‌های حل تعارض به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی از فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از روش آماری ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد. همچنین برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS18 استفاده شد.

یافته‌ها

برای بررسی رابطه فردگرایی - جمع‌گرایی با سبک‌های حل تعارض متأهلان از رگرسیون همزمان استفاده شد که نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است.

امتیازات در بخش فردگرایی (۱۱ مورد اول) محاسبه می‌شود و مجموع امتیازات در بخش جمع‌گرایی (۱۴ مورد دوم) محاسبه می‌شود. در بخش مربوط به فردگرایی: هر چه امتیاز به دست آمده بالاتر باشد (بالاتر از ۳۰)، نشان‌دهنده وجود روحیه فردگرایی است. در بخش مربوط به جمع‌گرایی نیز هر چه امتیاز به دست آمده بالاتر باشد (بالاتر از ۴۰)، نشان‌دهنده وجود روحیه جمع‌گرایی است (مقیمی و رمضان، ۱۳۹۰). پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برای فردگرایی، جمع‌گرایی و کل پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۶۷ و ۰/۶۹ به دست آمد. یک نمونه از گویه‌های پرسشنامه عبارت است از: «اگر یکی از بستگانم از نظر مالی دچار مشکلی شود، به او کمک می‌کنم».

روش اجرا و تحلیل داده‌ها:

در این پژوهش، پس از تعیین حجم نمونه و انتخاب اعضای

جدول ۱- جدول ضریب رگرسیون همزمان برای بررسی فرضیه‌ها

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	R ²	F	Beta	T	سطح معناداری
سبک یکپارچگی	فردگرایی افقی	۰/۱۳	۲۳/۴۵	۰/۲۱	۱/۸۵	۰/۱۲
	فردگرایی عمودی			۰/۱۶	۲/۱۲	۰/۳۸
	جمع‌گرایی افقی			۰/۲۴	۴/۷۰۶	۰/۰۱
	جمع‌گرایی عمودی			۰/۱۳	۲/۷۸	۰/۱۷
سبک مصالحه	فردگرایی افقی	۰/۰۶	۱۳/۵۹	۰/۰۹	۲/۸۹	۰/۱۲
	فردگرایی عمودی			۰/۱۴	۳/۰۵	۰/۰۹
	جمع‌گرایی افقی			۰/۲۳	۱/۶	۰/۲۵
	جمع‌گرایی عمودی			۰/۱۹	۱/۰۲	۰/۱۲
سبک ملزم شده	فردگرایی افقی	۰/۱۴	۱۸/۵۶	۰/۲۱	۲/۵۸	۰/۵۶
	فردگرایی عمودی			۰/۱۹	۳/۰۹	۰/۴۲
	جمع‌گرایی افقی			۰/۳۶	۱/۵۶	۰/۲۶
	جمع‌گرایی عمودی			۰/۱۷	۱/۵۸	۰/۱۴
سبک مسلط	فردگرایی افقی	۰/۲۷	۳۲/۱۶	۰/۲۹	۴/۹۸	۰/۰۱
	فردگرایی عمودی			۰/۲۷	۵/۰۸	۰/۰۱
	جمع‌گرایی افقی			۰/۱۲	۲/۳۶	۰/۴۵
	جمع‌گرایی عمودی			۰/۰۹	۱/۸۵	۰/۲۳
سبک اجتنابی	فردگرایی افقی	۰/۱۷	۲۸/۰۹	۰/۳۱	۴/۸۹	۰/۰۵
	فردگرایی عمودی			۰/۲۱	۰/۱۵	۰/۳۹
	جمع‌گرایی افقی			۰/۱۴	۰/۲۸	۰/۴۸
	جمع‌گرایی عمودی			۰/۲۹	۵/۰۱	۰/۰۵

مشارکت متقابل و دربرگیرنده اهمیت زیاد برای خود و دیگران است. خصوصیات جمع‌گرایان از جمله اینکه خواستار کسب هویت از جمع هستند، بر شبکه روابط و نگهداری شبکه‌های متقابل اجتماعی تأکید دارند و از راهبردهای غیرمستقیم و اصل حفظ ظاهر در شرایط بحرانی استفاده می‌کنند که با سبک مناسب حل تعارض یکپارچگی رابطه دارد.

نتایج جدول ۲ نشان داد فردگرایی - جمع‌گرایی سبک مصالحه را پیش‌بینی نمی‌کند. این سبک براساس یک راهبرد داد و ستد و براساس یک تصمیم‌گیری دوجانبه قابل قبول اتخاذ می‌شود و هنگامی که دو نفر از امتیازات مساوی برخوردار باشند، از این سبک بهره می‌برند. این سبک مستلزم مشارکت و ابراز وجود است، اما در مقایسه با سبک یکپارچگی شدت کمتری دارد (رحیم، ۱۹۸۳). به نظر می‌رسد از آنجا که سبک مصالحه با یک سطح متوسطی از اهمیت به خود و دیگران مرتبط است، با مؤلفه فردگرایی - جمع‌گرایی پیش‌بینی نمی‌شود.

همچنین فردگرایی - جمع‌گرایی سبک ملزم‌شده را پیش‌بینی نمی‌کند (با توجه به نتایج جدول ۲). این سبک مستلزم اهمیت پایین قایل شدن برای خود و اهمیت بالا برای دیگران است. همچنین تلاش برای کاستن تفاوت‌ها و تأکید کردن بر اشتراک به منظور راضی کردن دیگران از ویژگی‌های این سبک به‌شمار می‌آیند. این سبک به ابراز وجود نکردن و مشارکت نداشتن در حل تعارض اشاره دارد. در این سبک فرد توجه پایینی به وضعیت خود دارد. با توجه به اینکه از سبک ملزم‌شده با عنوان سبک مهربانانه یاد می‌شود (باباپور، ۱۳۸۵)، می‌توان گفت این ویژگی بیشتر از آنکه تحت تأثیر فردگرایی - جمع‌گرایی باشد، تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی است.

در بررسی فرضیه چهارم و با توجه به نتایج جدول ۲ مشخص شد که فردگرایی افقی و عمودی سبک مسلط را پیش‌بینی می‌کند. این نتیجه با پژوهش‌های بلداجی و فلاح‌چای (۱۳۹۲) به طور غیر مستقیم همسو است. افراد فردگرای افقی به دنبال اهداف و خواسته‌های شخصی هستند، مصالح فردی را مقدم بر مصالح جمعی می‌دانند، مستقل از دیگران هستند و به استقلال فردی و خودشکوفایی اهمیت زیادی می‌دهند و این ویژگی‌ها با ویژگی سبک مسلط که افراد اهمیت زیادی برای خود قایل هستند و یک سبک رقابتی دارند و می‌خواهند به اهداف خود برسند همخوانی دارد. همچنین فردگرای عمودی نیز افرادی خودمحور و جاه‌طلب هستند و به رقابت بین فردی، تلاش برای دستیابی به جایگاه بالاتر و به‌منظور به‌دست آوردن ثروت و موقعیت در هرم قدرت تشویق می‌شود و به نوعی

با توجه به جدول ۱ مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی ۱۳ درصد سبک یکپارچگی است. در نتیجه فرضیه اول مبنی بر پیش‌بینی سبک یکپارچگی دانشجویان متأهل بر اساس مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی تأیید می‌شود. همچنین مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی قادر به پیش‌بینی ۰/۰۶ درصد سبک مصالحه است. در نتیجه فرضیه دوم پژوهش تأیید نمی‌شود. مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی سبک ملزم‌شده را پیش‌بینی نمی‌کنند. با توجه به این یافته، فرضیه سوم پژوهش نیز تأیید نمی‌شود. مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی ۲۷ درصد سبک مسلط و ۱۷ درصد سبک اجتنابی را پیش‌بینی می‌کنند. در نتیجه فرضیه‌های چهارم و پنجم مبنی بر پیش‌بینی سبک مسلط و اجتنابی دانشجویان متأهل بر اساس مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی نیز تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش پیش‌بینی سبک‌های حل تعارض دانشجویان متأهل با استفاده از مؤلفه‌های فردگرایی - جمع‌گرایی در دانشگاه پیام نور واحد اصفهان بود. در بررسی فرضیه اول، یافته‌ها نشان داد جمع‌گرایی افقی سبک یکپارچگی را پیش‌بینی می‌کند (با توجه به نتایج جدول ۲). این پژوهش با پژوهش‌های اکسون و همکاران (۲۰۱۴) مبنی بر رابطه جمع‌گرایی و توجه به کار مشترک و سامانی و لطیفیان (۱۳۸۴) مبنی بر رابطه جمع‌گرایی با خودتنظیمی هیجانی به‌طور غیرمستقیم همسو است که با توجه به ویژگی‌های جمع‌گرایی افقی که با هویت جمعی هماهنگی دارند و بیشترین وابستگی بین اعضا وجود دارد و رفتارها بر طبق الگوی جمع است، با ویژگی سبک یکپارچگی که افراد اهمیت زیادی برای دیگران قایل هستند و به مبادله اطلاعات می‌پردازند تا به راه‌حل برسند، همخوانی دارد. زیرا افرادی که خودتنظیمی هیجانی دارند، توانایی لازم در تنظیم عواطف و هیجانات و روحیه‌ای قوی برای برخورد با مشکلات دارند که با خصوصیات جمع‌گراها که افرادی خوددار هستند و خشم خود را مدیریت می‌کنند و صبر در برابر مشکلات دارند و سعی می‌کنند با سبک‌های سازنده به تعارضات پایان دهند، همخوانی دارد. این افراد معتقدند که دیگران هنگام نیاز برای پاسخگویی به آنها در دسترس هستند. بنابراین به هنگام حل تعارض سعی دارند که از سبک‌هایی برای حل مشکل استفاده کنند که همکاری دوجانبه را در بر بگیرند و سعی آنها این است که تعارضات زناشویی خود را به‌طور سازنده حل کنند و از سبک حل تعارض یکپارچه استفاده می‌کنند که نیازمند همکاری و

فردگرایی خودخواهانه محسوب می‌شود که با خصوصیات سبک مسلط که فرد تلاش می‌کند به اهدافش دست یابد، بدون اینکه برای دیگران اهمیتی قایل شود و افراد در این سبک مشارکت پایین و ابراز وجود بالایی دارند، همخوانی دارد.

برای بررسی فرضیه پنجم، یافته‌های جدول ۲ نشان داد جمع‌گرایی عمودی سبک اجتنابی را پیش‌بینی می‌کند. این پژوهش با پژوهش‌های بلداجی و فلاح‌چای (۱۳۹۲) به‌طور غیرمستقیم همسو است. ویژگی‌های این افراد که در آنها رقابت بین فردی وجود دارد و برای جایگاه بالاتر و کسب برتری اجتماعی تلاش می‌کنند، با ویژگی سبک اجتناب که افراد اهمیت پایینی برای دیگران قایل هستند، مسؤولیت‌ها را به شخص دیگر واگذار می‌کنند، از شیوه کناره‌گیری و دور ماندن استفاده می‌کنند و مشارکت و ابراز وجود ندارند، همخوانی دارد. سبک دلبستگی نفی‌کننده با سبک‌های حل تعارض اجتنابی رابطه مثبت دارد. افراد نفی‌کننده مانند جمع‌گرایی عمودی بدون روابط عاطفی نزدیک با دیگران راحت‌اند و این بسیار برایشان مهم است که احساس استقلال و خودکفایی کنند و ترجیح می‌دهند نه آنها به دیگران و نه دیگران به آنها وابسته باشند. بنابراین از حل تعارضات اجتناب می‌کنند.

با توجه به نتایج به دست آمده، پیشنهاد می‌شود آموزش روابط اجتماعی مناسب و جمع‌گرایی در دوره‌های آموزش مهارت‌های زندگی قرار گیرد. محدودیت این پژوهش، انجام آن روی دانشجویان دانشگاه پیام نور اصفهان است که تعمیم نتایج به سایر اقشار جامعه را با محدودیت روبه‌رو می‌کند. همچنین پرسشنامه جمع‌گرایی/فردگرایی در ایران هنجاریابی نشده است و اگر از پرسشنامه دیگری استفاده می‌شد شاید نتایج دقیق‌تری به دست می‌آمد.

منابع

- احمدی، ح. (۱۳۸۷). *روان‌شناسی اجتماعی*، شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.
- آزاده، م و توکلی، ع. (۱۳۸۶). فردگرایی، جمع‌گرایی و دینداری، *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، ۹، ۱۰۱-۱۲۵.
- بابورخیرالدین، ج. (۱۳۸۵). بررسی رابطه شیوه‌های حل تعارض ارتباطی و سلامت روان‌شناختی دانشجویان، *فصلنامه روان‌شناسی دانشگاه تبریز*، ۴، ۲۷-۴۶.
- پورمیدانی، س. دشتی، م و حبیبی جونی، م. (۱۳۹۳). رابطه فردگرایی و جمع‌گرایی با الگوهای ارتباطی زوجین دانشگاه پیام نور اصفهان، *اولین کنگره روان‌شناسی خانواده*، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- رحمت‌اللهی، ف، فاتحی‌زاده، م، و احمدی، ا. (۱۳۸۵). آسیب‌شناسی زندگی زناشویی، *تازه‌های روان‌درمانی*، ۲: ۴۸-۹۵.

جهانپان، ن. (۱۳۷۸). *فردگرایی و نظام لیبرال و سرمایه‌داری*، تهران: نشریه کتاب نقد.

حقیقی، ح، زارعی، ا، قادری، ف. (۱۳۹۱). بررسی ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه سبک‌های حل تعارض رحیم (ROCI-II) در بین زوجین ایرانی، *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۴: ۵۳۴-۵۶۱.

حقیقی، ح. (۱۳۸۹). مقایسه سبک‌های حل تعارض زناشویی بین زوجین رضایت‌مند، زوجین دارای تعارض و زوجین در شرف طلاق در شهر بندرعباس، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده*، دانشگاه هرمزگان.

خجسته‌مهر، ر. (۱۳۹۱). اسنادهای ارتباطی به‌عنوان پیش‌بین قوی موقعیت زناشویی زنان، *فصلنامه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۳۴، ۱۰۷-۱۲۱.

سامانی، س، لطیفیان، ر. (۱۳۸۴). بررسی رابطه خودمهاری، جمع‌گرایی و ارزش‌های خانوادگی و اجتماعی در گروهی از دانشجویان دانشگاه شیراز، *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، ۴۵، ۳۳-۴۷.

شکیبا، ع. (۱۳۹۰). بررسی ساختار عاملی تأییدی و ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس فردگرایی جمع‌گرایی (AICS) اوکلند. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۱۲، ۳.

کریمی‌بلداجی، ر، فلاح‌چای، ر. (۱۳۹۲). سبک‌های دلبستگی بزرگسالان به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده سبک‌های حل تعارض زناشویی در بین دبیران متأهل شهر بندرعباس، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه هرمزگان.

محمدپور، ا.ر، عاطف‌وحید، م.ک. و لواسانی، ف. (۱۳۸۹). مدیریت تعارض همسران، مشهد: آهنگ قلم.

مقیم، م، رمضان، م. (۱۳۹۰). *پژوهشنامه مدیریت (جلد سوم)*. تهران: انتشارات راهدان.

میردورقی، ف.، فتحی، م.، و صالحی‌فردی، ج. (۱۳۹۳). مقایسه وضعیت روانی دانشجویان فردگرا و جمع‌گرای دانشگاه فردوسی مشهد، *مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار*، ۲۱(۳): ۴۹۳-۵۰۱.

واصفیان، ف، و خسروی، م. (۱۳۹۳). رابطه مهارت‌های ارتباطی با راهبردهای مدیریت حل تعارض مدیران دوره متوسطه، *رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۵(۳): ۵۹-۷۴.

هنرپروان، ن، قادری، ف و قبادی، ک. (۱۳۹۰). مقایسه الگوهای ارتباطی و تعارضات زناشویی در زنان متأهل شاغل در بانکهای دولتی و زنان خانه‌دار شهر شیراز، *فصلنامه جامعه‌شناسی زنان*، ۷، ۱۰۳-۱۲۲.

Callian T & Siewgeok L. (2009). *A study of marital conflict on measures on social support and mental health*. Sunway University Collage.

Chiou, J.S. (2001). Horizontal and vertical individualism and collectivism among college students in the United States, Taiwan, and Argentina. *Journal of Social Psychology*, 141(5), 667-678.

- Fincham, Frank D. Beach, Steven, R. Davila, Joanne. (2004). Forgiveness and conflict resolution in marriage. *Journal of Family Psychology*, 18, 72-81.
- Galinsky A.G., & Waite L.J. (2014). Sexual activity and psychological health as mediator of the relationship between physical health and marital quality. *Journal of Gerontology series B: Psychology Sciences and Social Sciences*, 165 first published online.
- Goodwin, L. (2000). Resolving Auditor, Clint conflict, Concerning Financial statement Issues, Department of commerce University of Queensland Australia, Available online at: <http://aaahq.org/audit/midyear/01midyear/papers/goodwin2001midyear.pdf>.
- Green, E.T., Deschamps, J.C., & Paez, D. (2005). Variation of individualism and collectivism within and between 20 countries: A typological analysis. *Journal of Cross-cultural Psychology*, 36(3), 321-339.
- Knofczynski, G.T., & Mundfrom, D. (2008). Sample sizes when using multiple linear regression for prediction. *Educational and Psychological Measurement*, 68(3): 431-442.
- Oyserman, D., Coon, H.M., & Kemmelmeier, M. (2002). Rethinking individualism and collectivism: Evaluation of theoretical assumptions and meta-analyses. *Psychological Bulletin*, 128(1), 3-72.
- Rahim, A. (1983). A measure of styles of handling interpersonal conflict. *Academy of management journal*, 26, 376-368.
- Tavakolizadeh J, Nejatian M., & Soori A. (2014). The effectiveness of communication skills on marital conflict and its different aspect in woman. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 171: 214-221.
- Triandis, C.H. (2001). Individualism-collectivism and personality. *Journal of Personality*, 69, 907-924.
- Triandis, C.H, Bontempo R, Villareal M.j, Asai M & Lucca N. (1988). Individualism and collectivism: Cross-culture perspectives on self-ingroup relationship. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 323-338.
- Triandis, C.H, & Gelfand, M.J. (2012). A theory of Individualism and collectivism. *Handbook of Theories of Psychology*, 2, 498-520.
- Umberson, D, Williams K, Powers D.A, Liu H., & Needham B. (2006). You make me sick: Marital quality and health over the life course. *Journal of Health and Social Behavior*, 47: 1-16.
- Vivar C.G. (2006). Putting conflict management into practice: a nursing case study. *J Nurs Manage*, 14(3): 201-6.
- Wilmot, W.W, & Hocker, J.L. (2001). *Interpersonal conflict*. Amberton University.
- Xun H, Natalie S, Jie S, Glyn W.H. (2014). Individualism-collectivism and interpersonal memory guidance of attention. *Journal of Experimental Social Psychology*, 54:102-114.
- Young, M.E, & Long, L.L. (2007). *Counseling and Therapy for Couples*. Brooks / Cole Publishing Company: USA.